

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Еміграція українців у США. Історія та сьогодення»

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "26" серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Еміграція українців у США. Історія та сьогодення»
Рівень вищої освіти	Освітній ступінь – бакалавр
Викладач (-і)	Пилипів Ігор Васильович
Контактний телефон викладача	(+380) 67 342 31 36
Е-mail викладача	ihor.pylypiv@pny.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний (дистанційний)
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pny.edu.ua/
Консультації	Вівторок 14-16 год
2. Анотація до курсу	
<p>Спецкурс «Еміграція українців у США. Історія та сьогодення» займає важливе місце у професійній підготовці історика та вчителя історії оскільки безпосередньо доповнює важливі події з курсу історії України, які привели до є важливою складовою частиною загального курсу вітчизняної історії не тільки у вузі, але і в загальноосвітніх школах (6-11 класи).</p> <p>Курс розроблено таким чином, щоб сприяти удосконаленню у студентів-істориків професійних вмінь встановлення причинно-наслідкових зв'язків та осмислення еміграційних процесів українського населення в країні Америки та у США . Важливе місце у курсі займає аналіз суспільно-політичного та культурного життя українців у діаспорі.</p> <p>Процес масової міграції до інших країн набув масового характеру на зламі XIX-XX ст. Імміграція з українських земель має більше, ніж столітню історію. Важливим центром тяжіння міграції з України був і залишається Американський континент.</p> <p>Традиційно історію української еміграції до США поділяють на чотири хвилі: перша - трудова еміграція - з останньої чверті XIX ст. до початку Першої світової війни; друга - політична - період між двома світовими війнами; третя - інтелектуальна - період після Другої світової війни до середини 1950-х рр.; четверта - економічна - від 1980-тих рр. З 24 лютого 2022 року в наслідок війни російської федерації проти України та часткової окупації українських земель привела до великої кількості українських біженців, які отримують гуманітарну підтримку з боку США. Дослідження української еміграції є важливою частиною історії України</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Підготовка висококваліфікованих фахівців з історії України та всесвітньої історії, які володіють методиками викладання історії та використовують сучасні освітні та наукові технології. Формування в майбутніх фахівців теоретичних та конкретно-історичних знань щодо історії української еміграції та діяльності українських громад у США.</p>	
4. Компетентності	
Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, а також до використання знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 2. Знання н повноцінне розуміння предметної області та професійної діяльності</p>	

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі.

Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК 1. Здатність перенесення системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти, у професійну діяльність

ФК 5. Здатність володіти системою знань із методики викладання історії і правознавства, знати зміст навчальних програм та підручників, засоби, методи та основні прийоми навчання, способи перевірки знань та умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень.

ФК 17. Здатність формувати історичну свідомість, національну пам'ять, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді. ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, виховувати правову свідомість та культуру в учасників освітнього процесу.

Компетентності предметної спеціальності:

ПК 2. Знання сучасних наукових досліджень з історії України та всесвітньої історії.

ПК 4. Здатність інтегрувати набуті знання з історичних та інших гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.

ПК 5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України. Європи та світу, володіти базовими знаннями української та світової культури в контексті готовності майбутніх фахівців до спілкування у мультикультурному середовищі на основі толерантності, діалогу і співробітництва.

ПК 6. Здатність здійснювати критичний аналіз різних джерел інформації та наукового пізнання, використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання:

ПРН 1. Демонструвати знання змісту фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін, необхідними для роботи в закладах загальної середньої освіти; пояснювати і характеризувати історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку.

ПРН 2. Знати і аналізувати сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних історичних дисциплін та імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.

ПРН 3. Орієнтуватися в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперувати термінологією з фахових предметів.

ПРН 8. Вміти аналізувати, синтезувати, порівнювати історичну інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ПРН 19. Здатність діяти на основі сформованих ціннісних орієнтирів;

з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій,

усвідомлювати рівні можливості кожного члена суспільства та педагогічного й

учнівського колективів, враховувати гендерний підхід, формувати історичну і політичну культуру, національну пам'ять, провадити громадянсько - патріотичне виховання.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12 / заочна 4	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18. / заочна 6	
самостійна робота		60 / заочна 80	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	COI, IA	3-4	вибірковий
Тематика курсу			
Теми	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Тема 1. Джерела та історіографія української еміграції у США.	1	2	5
Тема 2. Передумови еміграції. Еміграційна політика Польщі. Перша хвиля української трудової еміграції.	1	2	5
Тема 3. Ellis Island. National Museum of Immigration. (Національний музей еміграції у США)	1	2	5
Тема 4. Друга хвиля еміграції із західних областей України (20 - 30 ті роки ХХ століття).	1	2	5
Тема 5. Друга світова війна та її вплив на українську політичну еміграцію. Третя хвиля української еміграції у США.	1	2	5
Тема 6. Об'єднаний Українсько-американський допомогівий комітет (СУАРК) в допомозі українським політичним емігрантам. Український Конгресовий комітет.	1		5
Тема 7. Розпад СРСР та четверта хвиля української еміграції.		2	5
Тема 8. Українська діаспора США у державотворчих процесах в Україні.	1	2	5
Тема 9. Програма Єднання заради України - Uniting for Ukraine (U4U) – гуманітарна програма США для українських біженців та їх сімей у зв'язку з повномасштабною війною Росії проти України.	1		5
10. Церковно-релігійне життя українців у США. Українська католицька церква. Українська православна церква США.	1	2	5
Тема 11. Сучасні українські організації в США. Допомога ЗСУ.	1	2	5

12. Українсько-американський громадський центр (УАГЦ) в Міннеаполісі Культурно-мистецьке життя українців.	2		5
---	---	--	---

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання			
	Оцінка балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній іспиті	Оцінка з залік
	90-100	відмінно	5	A
	80-89	добре	4	B
	70-79			C
	60-69	задовільно	3	D
	50-59			E
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)		
1-25	незадовільно			
Вимоги до письмової роботи	<p>Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни.</p> <p>Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 10 балів кожне); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). <p>Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання:</p> <p>Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: мінімальний обсяг – 14-20 слайдів; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно із дотриманням вимог академічної доброчесності.</p>			
Семінарські заняття	<p>Участь студентів у роботі семінарських занять є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, рецензія, участь у дискусії, підготовка презентацій.</p> <p>Виступи на семінарських заняттях оцінюються за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» - здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої</p>			

	<p>літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <ul style="list-style-type: none"> - «добре» - здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; - «задовільно» - здобувач освіти в основному опанував Теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; - «незадовільно» - здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру студент зобов'язаний отримати необхідну кількість балів</p>
<p>8. Політика курсу</p>	
<p>полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – ВІВТОРОК з 14.00 год. до 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно</p>	

виконати необхідний вид роботи.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру

Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт.

Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань.

Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: [Нйр8://рпи.еби.на/положення-про-запобігання-плагіату/](http://rpi.ebi.ua/положення-про-запобігання-плагіату/).

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача освіти можливість і порядок відпрацювання пропущених занять регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.)

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

9. Рекомендована література

1. Ажнюк Б.М. Мовна єдність нації: діаспора й Україна. К., 1999.
2. Зарубіжні українці / С.Ю.Лазебник (кер.авт.кол.), Л.О.Лещенко, Ю.І.Макар та ін. К., 1991.
3. Гуцал П. Морально-політична і дипломатична підтримка українців США та Канади Західноукраїнської Народної Республіки (1918–1919 рр.) // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: історія. Випуск 1. – Тернопіль, 2005. – С. 267–273.
4. Гуцал П. Українська діаспора в США та визвольні змагання в Україні під час Першої світової війни // Сторінки історії: Збірник наукових праць. Випуск 21. – К.: Політехніка, 2005. – С. 36–50.
5. Дибчук Л. Благодійна допомога діаспори материковій Україні // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль, 2004. – Вип. 1. – С. 166 – 174.
6. Дибчук Л. Внесок західної української діаспори в розвиток українознавчої науки та культури // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: Історія: Зб. наук. праць. – Вінниця, 2004. – Вип. 8. – С. 310 – 316.
7. Історія української еміграції: Навчальний посібник. За ред. Б. Лановика. -К.: Вища школа,

1997. – 520 с.

8. Качараба С.П. Польське еміграційне товариство у Львові (1927–1939 рр.). Вісник Львів. ун–ту. Серія історична. Вип.34. Львів, 1999. С.479–485.
9. Качараба С.П. Вплив законодавства США на українську еміграцію (1919–1939 рр.). Питання історії України. Збірник наукових статей. Т.4. Чернівці, 2000. С.170–175.
10. Качараба С.П. Роль мореплавних компаній та їх агентури в еміграційному русі на Західній Україні (1919–1939). Вісник Львів. у–ту. Серія історична. Вип.35–36. Львів, 2000. С.274–285.
11. Качараба С.П. Еміграційні органи Польщі на Західній Україні (1919–1939 рр.). Наук. зап. Національного ун – ту “Острозька академія”: Історичні науки. Вип.2. Острог, 2002. С.96–105.
12. Качараба С.П. Еміграційна політика Польщі та її реалізація на Західній Україні (1919–1939). Проблеми слов’янознавства. Вип.52. Львів, 2002. С.73–86.
13. Лібанова, Елла Зовнішня трудова міграція українців: масштаби, причини, наслідки. Вісник Пенсійного фонду України. – 2018. – № 10. – С. 4-13.
14. Лопух, В. Вплив "четвертої хвилі" емігрантів з України в українську діаспору в США [Текст] / В. Лопух // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 1. – С. 192-202.
15. Наріжний С. Українська еміграція. Прага.1942. 608 с.
16. Піскун В.М. Політичний вибір української еміграції (20-ті роки ХХ століття): Монографія. – К.: МП „Леся”, 2006. – 672 с.: іл.
17. Піскун В.М. Діяльність українських політичних емігрантів у міжнародних громадських організаціях // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Українознавство. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2004. – Вип. 8. – С. 40–42.
18. Пилипів І. В. Греко-католицька церква в суспільно-політичному житті Східної Галичини (1918–1939 рр.) : монографія . І. В. Пилипів. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2011. – 440 с.
19. Пилипів І. Співпраця греко-католицької церкви з українцями Америки в 20–30-х рр. ХХ ст. Схід. Аналітично-інформаційний журнал : Економіка. Історія. Філософія. – Донецьк, 2011. – № 2. – С. 109–113.
20. Пилипів І. В. Українська греко-католицька церква та Ватикан в 20–30-х рр. ХХ ст. / І. В. Пилипів. Мандрівець. Всеукраїнський науковий журнал. – 2011. – № 2. – С. 50–54.
21. Позняк, О. Трудова міграція населення України: методологія дослідження та проблеми регулювання [Текст] / О. Позняк // Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України : Збірник наукових праць .– Тернопіль : Економічна думка, 2002. – Вип. 7. – С. 125-130.
22. Стрільчук Л.В. Доля військовополонених і депортованих громадян СРСР у роки Другої світової війни та після її закінчення) . Науковий вісник ВДУ. Історичні науки. - Луцьк, 1998. - №1. С.94-98.
23. Стрільчук Л.В. Українська еміграція після Другої світової війни. Питання історії України: Збірник наукових статей. - Чернівці, 1997. Вип. 1. - С. 223-233.
24. Ukrainian American Community Center . Minneapolis.
Шлях доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3075788-ukrainskij-centr-v-minneapolisidopomagae-osvitanam-i-gromadskosti-diznatisa-pro-golodomor.html>

**Викладач: Заслужений працівник освіти України, доктор історичних наук,
професор кафедри історії України і методики викладання історії**

Пилипів І.В. _____